

1972 р. не принесло повної свободи – Катерині заборонили проживати у Західній Україні, і вона була змушена оселитися у Волочиську на Хмельниччині. Навіть у цих умовах вона продовжила свою місію, допомагаючи політв'язням та зберігаючи пам'ять про визвольну боротьбу [4, с. 97–99].

Життєвий шлях Катерини Зарицької є яскравим прикладом того, як патріотичне виховання, особисті переконання та відданість ідеї української державності можуть перетворити звичайну жінку на героїню національно-визвольної боротьби. Її діяльність в УПА характеризувалася високим рівнем організаторських здібностей, відповідальністю та самопожертвою заради спільної справи. Історія її життя продовжує надихати нові покоління українців на боротьбу за незалежність і суверенітет України.

Джерела та література

1. Бондарчук Л. Михайло Сорока: до 90-річчя від дня народження і 30-ліття від дня смерті (27.03.1911–16.06.1971). Дрогобич: Відродження, 2001. 293 с.
2. Мірчук П. Нарис історії ОУН 1920–1939 роки. Київ: Українська Видавнича Спілка, 2007. 1006 с.
3. Онишко Л. Нам сонце всміхалось крізь ржавії ґрати... Катерина Зарицька в українському національно-визвольному русі / ред. П. Й. Потічний. Торонто. Львів: Видавництво «Літопис УПА», 2007. 928 с.
4. Світлична Н. Зі спогадів про Катерину Зарицьку. *Сучасність*. Мюнхен, 1987. Ч. 5(313). С. 95–100.
5. Спомини відомого львівського митця, сина героїв національно-визвольної боротьби Катерини Зарицької та Михайла Сороки. *Zbruc̣. Спогади*. 14.04.2015. URL: <https://zbruc.eu/node/30848>

Кубов Мирослав

Донецький національний Університет імені Василя Стуса

ЖИТТЯ ТА ДИСИДЕНТСТВО В ЛИСТАХ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

Ключові слова: література, Василь Симоненко, дисидентський рух, епістологія.

Keywords: literature, Vasyl Symonenko, dissident movement, epistolary studies.

Зазвичай життя письменників є не менш цікавим за їхню творчість. Василь Симоненко не є винятком. Його листи, зокрема ті, що були адресовані дружині Люсі, набули чималої популярності завдяки їх щирості та романтичності. Інші листи є не менш корисними для істориків, позаяк розкривають чимало цікавого з життя поета та важливого з погляду епістології.

Описуючи науковців, які багатосторонньо досліджували листи В. Симоненка, варто відзначити праці Т. Чухліба, Н. Романової, В. Барчана, Р. Трифонова. Вони дослідили листи поета з різних сторін, зокрема у філологічних, соціальних та філософських аспектах [4; 16; 17; 18].

Одним із найбільш розкритих проявів поета у листах є його особистість. Читаючи його листи можна підмітити його чесність, доброту та щирість. Він завжди підтримував позитивний настрій та радів за своїх співрозмовників: «Закликаю тебе до оптимізму, вірю, що ти скоро зробиш мене дядьком. Вітай

свою чарівну дружину, бережи її від лихого ока» [13]. Життєрадісність В. Симоненка заслуговує окремої згадки. У листах Василь розповідав про чимало проблем у житті, однак у кінці додавав, що все одно сподівається на краще та має надію. Навіть коли він сильно занедужав, його бажання жити аніскільки не зменшилось. Знання історії є ще однією сильною стороною поета. Зокрема, пишучи листа дорогою на Корсунь, він згадував Богдана Хмельницького, який саме у цьому місті здобув славу у бою [10]. У листах до друзів Симоненко також неодноразово розповідає про свої сімейні стосунки та всі негаразди в них, зокрема про сварки та розлучення з дружиною Люсею. Ще одна сторінка з власного життя, про яку розповідав Симоненко, – його шкідливі звички: поет писав про активне вживання алкоголю, а потім про те, як поборов цю залежність, згадував також про куріння цигарок. Одним із найцікавіших листів є черговий лист Анатолію Перепаді, в якому він виклав коротку автобіографію [1].

Щодо творчої сторони дізнаємось про його начитаність: чималу частину дня він міг проводити, поринаючи у книжки різних авторів – від Ліни Костенко до Марка Твена та інших [2]. Також дізнаємось про шлях, який він проходив заради того, аби надрукувати свої вірші та видати їх хоча б в обмеженому варіанті, а також про те, як цензура їх змінювала. Ще одним видом діяльності, яким займався Василь, був переклад творів [6]. Також у листах Симоненка можна помітити його відкритість і бажання допомогти іншим авторам у просуванні їхньої творчості [8; 15].

Патріотизм теж вирував у душі поета, зокрема, під час одного з візитів до Алли Горської вони домовились починати спілкування з вигуків «Слава Україні» та «Навіки слава» [11]. Поет слідував за подіями, які відбувалися в середовищі шістдесятників, зокрема про вшанування пам'яті Лесі Українки. Навіть в останні місяці свого життя, коли почав сильно хворіти, Симоненко продовжив цікавитися всіма подіями та просив друзів передавати газети з тогочасними новинами [11].

Підсумовуючи аналіз листів Василя Симоненка, можна зрозуміти, наскільки оптимістичним, турботливим, чуйним та дружнім був поет. Він завжди намагався допомогти іншим якщо не ділом, то словом, щиро цінував своїх друзів, був відвертим, міг говорити як про свої проблеми, так і про проблеми тих, хто був навколо.

Джерела та література

1. Анатолію Перепаді [2]. Апіляція до споживача. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/do-anatoliya-perepadi-2/>
2. Анатолію Перепаді [5]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/do-anatoliya-perepadi-5/>
3. Анатолію Перепаді [11]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/anatoliya-perepadi-11/>
4. Барчан В. Проблема екзистенційної комунікації у прозі Василя Симоненка. *Рідний край: альм. Полтав. нац. пед. ун-ту*. Полтава, 2015. № 1(32). С. 111–117.
5. До Григорія Кочура [4]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/grygoriya-kochura-4/>
6. До Григорія Кочура [5]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/grygoriya-kochura-5/>

7. До Григорія Кочура [6]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/grygoriya-kochura-6/>
8. До Євгена Дударя [2]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/evgena-dudarya-2/>
9. До Євгена Дударя [7]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/evgena-dudarya-7/>
10. До Євгена Дударя [8]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/evgena-dudarya-8/>
11. До Івана Світличного [4]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/ivana-svitlychnogo-4/>
12. До Олексія Щербаня [5]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/do-oleksiya-shherbanya-5/>
13. До Олексія Щербаня [13]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/do-oleksiya-shherbanya-13/>
14. До Олексія Щербаня [14]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/do-oleksiya-shherbanya-14/>
15. До Надії Романюк [1]. *Спільнота Василя Симоненка*. URL: <https://vasylsymonenko.org/lysty/nadiyi-romanyuk-1/>
16. Романова Н. В. Екзистенціалізм як основа світогляду Василя Симоненка. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2010. № 50. С. 225–229.
17. Трифонов Р., Яновська Г. Соціолінгвістичний аспект інтертекстуальності в листах Василя Симоненка. *Наукові записки НаУКМА. Філологічні науки*. 2012. Т. 137. С. 133–136.
18. Чухліб Т., Скуратівська Л. Лінгвостилістика інтимного епістолярію Василя Симоненка. *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах*. 2017. № 36. С. 80–87.

Погонець Іван

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ЙОСИП СЛІПНИЙ: ДУХОВНИЙ ЛІДЕР В УМОВАХ РАДЯНСЬКОГО ТОТАЛІТАРИЗМУ

Ключові слова: Українська греко-католицька церква, репресії, патріарх.

Keywords: Ukrainian Greek Catholic Church, repression, patriarch.

Вивчення постаті Йосипа Сліпого в сучасному контексті зумовлено його визначною роллю в історії Української греко-католицької церкви та загалом українського народу. Його ідеї щодо ролі церкви у суспільстві, збереження національної ідентичності та єдності українців не вичерпали своєї актуальності. Вивчення його спадщини важливе для розуміння механізмів духовного опору тоталітарним режимам, а також значення релігійного чинника у формуванні національної свідомості.

Постать Патріарха Йосипа Сліпого є символічною для Української греко-католицької церкви, для якої жорстке ХХ ст. стало періодом випробувань, страждань, занепаду, але й подальшого відродження. Йосип Сліпий – людина незвичайної сили духу, яка залишила глибокий слід в історії України. Він заплатив високу ціну за свою віру та переконання, до кінця був вірним своїм ідеалам [5, с. 123].

Мета цієї розвідки полягає у вивченні постаті Йосипа Сліпого, його духовної та громадської діяльності, а також впливу на розвиток УГКЦ та національну ідентичність в умовах суспільно-політичних змін ХХ ст.